

TERMINOLOGIA I (12812)

1. Dades descriptives de l'assignatura

Llicenciatura en Traducció i Interpretació

Tipus d'assignatura: troncal-obligatòria

Nombre de crèdits : 4 ECTS

Nombre total d'hores de dedicació de l'estudiant a l'assignatura: 100

Curs i trimestre:

- Curs: 3r curs Període : 1r trimestre

Professorat: M. Teresa Cabré, Mercè Lorente

Departament de Traducció i Filologia

Llengua de docència: català

Edifici: àrea d'estudis de Rambla

1. Horaris, aules i professors:

- Grup gran 1: Dimarts, 15-17h M. Teresa Cabré (a confirmar)
 - Grup gran 2: Divendres, 11-13h Mercè Lorente (a confirmar)
- SEMINARIS: a confirmar professorat i horaris

2. Presentació de l'assignatura

Terminologia I pretén presentar les bases de la terminologia com a disciplina, com a pràctica i com a recurs aplicat i justificar-la d'una banda com una activitat necessària tant en el procés de treball del traductor especialitzat, com en la resta d'activitats de mediació lingüística (redacció tècnica, supervisió de documents tècnics, planificació lingüística, ensenyament de llengües i d'altra banda en el procés de treball. Per això, el contingut de l'assignatura Terminologia I se centra en els aspectes teòrics, aplicats i sociofuncionals generals, però més precisament enfocats des de i per a la traducció i des de i per a la mediació lingüística.

3. Coneixements previs

- Conceptes: Els propis de les assignatures de traducció, de llengües i de lingüística que han adquirit a primer cicle.
- Procediments: Bon domini de la llengua A i lectures en català, castellà i anglès.
- Actituds: Actitud oberta cap a les bases de la traducció especialitzada, bona predisposició per a la reflexió, interès per la qualitat en traducció i en mediació lingüística, predisposició cap a l'ús i l'avaluació de fonts informatives.

4. Competències que cal assolir:

4.1. Competències generals o transversals

4.1.1. Competències generals instrumentals

Capacitat per entendre conceptes nous.	Destresa en el maneig d'eines i recursos documentals
Capacitat per interrelacionar conceptes.	Destresa en el maneig d'eines informàtiques.
Capacitat per resoldre problemes.	Capacitat d'anàlisi i síntesi dels textos i de les dades lèxiques i terminològiques
Capacitat de raonament crític.	

4.1.2. Competències generals interpersonal

Capacitat de discussió d'idees en grup.	Capacitat d'escoltar les exposicions dels companys.
Capacitat d'exposar idees davant d'un grup.	Capacitat de comentar críticament les exposicions dels companys.

4.1.3. Competències generals sistèmiques

Capacitat per aplicar el coneixement a la pràctica.	Capacitat per treballar de manera autònoma.
Capacitat d'aprenentatge.	Interès per la qualitat.

4.2. Competències específiques de segon cicle

Coneixement de conceptes específics de la matèria	Habilitats en l'ús d'instruments.
	Coneixements metodològics.

5. Continguts

5.1. Conceptes

- Presentació i introducció a l'assignatura. El procés de traducció. Localització de la terminologia en el procés de traducció.
- Els textos especialitzats. Característiques dels TE en contrast amb els textos no especialitzats. Estructures formal, cognitiva i gramatical dels TE.
- Variació dels textos especialitzats. Criteris de variació: Variació horitzontal i variació vertical. La terminologia en els textos especialitzats: opacitat, densitat, camuflatge, falsos amics, etc. Utilitat dels textos especialitzats per a la traducció.

- Problemes de la traducció. Els problemes terminològics de la traducció: reconeixement. Què és una unitat terminològica. Classificació. Tipus de problemes terminològics.
- Vies principals i recursos per a la resolució de problemes terminològics. Sistemes de conceptes i sistemes de termes. Recursos lexicogràfics. Glossaris. Bancs de dades. Corpus textuals. Buscadors de terminologia. Centres de resolució de consultes.
- La terminologia per al traductor o traductora. Graus d'implicació. La terminologia en la traducció i la terminologia per a la traducció. Tipus de glossaris terminològics en relació a l'adequació a les necessitats de la traducció.
- Creació de nous termes. El traductor, creador de termes? Condicions per a la creació de termes. Criteris per a la creació de termes.
- La terminologia al servei d'altres activitats professionals. Terminologia i documentació. Terminologia i planificació lingüística. Terminologia i estandardització internacional. Terminologia i lingüística computacional.
- La terminologia com a disciplina o camp de coneixement. Interdisciplinarietat de la matèria. Les unitats terminològiques. El model de les portes: les diferents aproximacions a la terminologia.
- Elaborar un glossari terminològic. Condicions inicials. El sistema TERMINUS.

5.2. *Procediments*

A la sessió de grup gran el professorat presenta els elements generals de la matèria i orienta sobre les lectures, la cerca d'informació i les activitats que han de fer els alumnes.

A les sessions de seminari l'alumnat comenta les lectures, presenta les activitats realitzades i fa pràctiques sobre eines i tècniques de treball.

5.3. *Actituds*

Autonomia de treball per a les activitats individuals i en l'estudi.
Predisposició per al treball en equip per als seminaris.

6. Eixos estructurals/temàtics (mòduls-unitats didàctiques)

Setmana / unitats	Grup gran	Seminaris
1	Presentació i introducció a l'assignatura. El procés	No n'hi ha la primera setmana

	de traducció. Localització de la terminologia en el procés de traducció. - Proposta de lectura 1: Bonet (2004) - Proposta d'activitats: Comentari de la lectura 1 i mapa conceptual	de curs.
2	Els textos especialitzats. Característiques dels TE en contrast amb els textos no especialitzats. Estructures formal, cognitiva i gramatical dels TE. - Proposta de lectura 2: Gutiérrez Rodilla (2005) - Proposta d'activitat: Anàlisi d'un text especialitzat	Pràctica 1: Revisar textos especialitzats, detectar-hi paraules que es podrien considerar termes.
3	Variació dels textos especialitzats. Criteris de variació: Variació horitzontal i variació vertical. La terminologia en els textos especialitzats: opacitat, densitat, camuflatge, falsos amics, etc. Utilitat dels textos especialitzats per a la traducció. - Proposta de lectura 3: Guantiva, Cabré i Castellà (2008) - Proposta d'activitat: Anàlisi de tres fragments textuais sobre un mateix tema	Pràctica 2: Cerca d'un text especialitzat a Internet. Anàlisi del text.
4	Problemes de la traducció. Els problemes terminològics de la traducció: reconeixement. Què és una unitat terminològica. Classificació. Tipus de problemes terminològics. - Proposta de lectura 4: Hurtado (2001) - Proposta d'activitat: Localitzar problemes terminològics	Pràctica 3: Cerca de 3 textos especialitzats a Internet de diferent nivell d'especialització. Anàlisi contrastiva..
5	Vies principals i recursos per a la resolució de problemes terminològics. Sistemes de conceptes i sistemes de termes. Recursos lexicogràfics. Glossaris. Bancs de dades. Corpus textuais. Buscadors de terminologia. Centres de resolució de consultes. - Proposta de lectura 5: Tercedor y López (2003) - Proposta d'activitat: Buscar recursos per resoldre problemes terminològics.	Pràctica 4: Classificació de termes
6	La terminologia per al traductor o traductora. Graus d'implicació. La terminologia en la traducció i la terminologia per a la traducció. Tipus de glossaris terminològics en relació a l'adequació a les necessitats de la traducció. - Proposta de lectura 6: Cabré et al. (2001) - Proposta d'activitat: Anàlisi de diccionaris	Pràctica 5: Localització de problemes terminològics. Cerca de recursos per a resoldre'ls.
7	Creació de nous termes. El traductor, creador de termes? Condicions per a la creació de termes. Criteris per a la creació de termes.	Practica 6: Especificació de condicions adequades i inadequades dels glossaris per

	- Proposta de lectura 7: Sager (1993) - Proposta d'activitat: Resoldre un cas neològic	a la traducció.
8	La terminologia al servei d'altres activitats professionals. Terminologia i documentació. Terminologia i planificació lingüística. Terminologia i lingüística computacional. - Proposta de lectura 8: Cabré (2002) - Proposta d'activitat: Cerca de descriptors per obtenir bibliografia sobre un tema.	Pràctica 7: Proposta de solucions lingüístiques per substituir manlleus.
9	La terminologia com a disciplina o camp de coneixement. Interdisciplinarietat de la matèria. Les unitats terminològiques. El model de les portes: les diferents aproximacions a la terminologia. - Proposta de lectura 9: Cabré (2003) - Proposta d'activitat: Revisió del mapa conceptual (activitat 1)	Pràctica 8: Cerca d'unitats terminològiques en un text. Selecció de termes com a paraules-clau per classificar el document. Cerca de bibliografia a partir dels termes seleccionats.
10	Elaborar un glossari terminològic. Condicions inicials. El sistema TERMINUS. Proposta d'activitat: Familiaritzar-se amb el gestor TERMINUS.	Practica 9: Realització d'un miniglossari .

7. Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

L'aprenentatge es durà a terme en dues menes de treball: l'assignatura té atribuïts 4 crèdits segons l'European Credit System Transfer (ECTS), amb una càrrega de 25 h de treball de l'estudiant per crèdit.

Per tant, l'estudiant haurà de dedicar a aquesta assignatura en total: 4 ECTS x 25 h/ECTS= **100 h**

—Presencial: 29 hores (29 % de la dedicació de l'alumnat, aprox.)

Tipus de sessió	Hores
Sessions de grup gran (10 sessions) de 2 hores	20 h.
Seminaris en grups reduïts (9 sessions) d'1 hora	9 h.
Totals	29 h.

—No presencial 71 hores (71% de la dedicació de l'alumnat, aprox.). Realització de les tasques encarregades en les sessions de grup gran, treball personal, treball en equip i activitats diverses.

Dedicació setmanal de l'alumnat a l'assignatura (previsió)

Setmanes	Seminari	Grup gran	Presencial	No presencial
----------	----------	-----------	------------	---------------

Setmanal	1	2	7 aprox	10 h.
1-10	9	20	71 h. aprox	100 h.

8. Avaluació

Ítems avaluació	%	Autor	Lliurament materials
T1: Examen final (amb lectures)	60	Individual	
T2: Mapa conceptual	10	Individual	Setmana 10
T3: Exercicis pràctics	30	Individual / grup	Setmanal
T4: Lectures		Individual / grup	Setmanal
T5: Altres activitats		Individual / grup	Setmanal

Pràctiques de lliurament obligatori: 4, 6 i 9

Activitats de lliurament obligatori: Mapa conceptual

Convocatòria de setembre: Examen final i lliurament d'exercicis obligatoris i de mapa conceptual.

9. Calendari

Veure punt anterior.

10. Bibliografia

Lectures obligatòries (per ordre d'unitats docents)

1. Bonet, Josep (2004). "La necesaria especialización del traductor técnico". Dins Gonzalo, Consuelo; García Yebra, Valentín (ed.). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco/Libros, S.L. 37-48.
2. Gutiérrez Rodilla, Bertha (2005). "Cómo definir y caracterizar el lenguaje científico". Dins Gutiérrez Rodilla, Bertha. *El lenguaje de las ciencias*. Madrid: Editorial Gredos. 19-31.

3. Guantiva, Ricardo; Cabré, M. Teresa; Castellà, Josep M. (2008). "Clasificación de textos especializados a partir de su terminología". *Íkala. Revista de lenguaje y cultura*, 13 (19). Medellín: Universidad de Antioquia, Escuela de Idiomas. 15-39. [fragment: 19-26].
4. Hurtado, Amparo (2001). "Principales técnicas de traducción". Dins Hurtado, Amparo. *Traducción y traductología. Introducción a la traductología*. Madrid: Ediciones Càtedra. 269-271.
5. Tercedor, Maribel; López, Clara Inés (2003). "Calidad en traducción científica y técnica: gestión terminológica y criterios de evaluación". Dins Gallardo, Natividad (ed.). *Terminología y traducción: Un bosquejo de su evolución*. Granada: Editorial Atrio. 213-226.
6. Cabré, M. Teresa; Estopà, Rosa; Freixa, Judit; Lorente, Mercè; Tebé, Carles (2001). "És la terminologia un simple instrument d'ajuda a la traducció?". Dins Chabàs, José; Cases, Madeleine; Gaser, Rolf (coord.). *Proceedings. First International Conference on Specialized Translation (Barcelona: Universitat Pompeu Fabra; Museu de la Ciència Fundació «la Caixa», 2-4 de març 2000)*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. 167-170.
7. Sager, Juan-Carlos (1993). "Creación de nuevas entidades léxicas (neologismos)". Dins Sager, Juan-Carlos. *Curso práctico sobre el procesamiento de la terminología*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Ediciones Piràmide. 125-139.
8. Cabré, M. Teresa (2002). "Terminología y normalización lingüística". Dins *Jornadas EHU (LEIOA): Terminología y lenguajes de especialidad*. País Basc: Euskara Institutua, EHU-LEIOAKO CAMPUSA. 16-18 de setembre de 2002. [Conferència] [Fragment].
9. Cabré, M. Teresa (2003). "La terminología, un campo de conocimiento a la búsqueda de su consolidación disciplinar". Dins Gallardo, Natividad (ed.). *Terminología y traducción: Un bosquejo de su evolución*. Granada: Editorial Atrio. 25-39.

Bibliografia complementària (inclosa en materials, ordenada alfabèticament))

- Adelstein, Andreína; Kuguel, Inés (2005). "Textos académicos". Dins Adelstein, Andreína; Kuguel, Inés. *Los textos académicos en el nivel universitario*. Buenos Aires: Universidad Nacional de General Sarmiento. 15-28.
- Cabré, M. Teresa (2003). "El lenguaje científico desde la terminología". Dins Gutiérrez, Bertha. *Aproximaciones al lenguaje de la ciencia*. Burgos: Fundación Instituto Castellano y Leonés de la Lengua. 19-52 [Fragment: 44-51].

- Ciapuscio, Guiomar (2003). "Los textos de especialidad". Dins Ciapuscio, Guiomar. *Textos especializados y terminología*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada. 24-33.
- García Palacios, Joaquín; Fuentes, M. Teresa (2002). "Los diccionarios de especialidad y el traductor". Dins Guerrero, Gloria; Pérez, Manuel Fernando (ed.). *Panorama actual de la terminología*. Granada: Editorial Comares. 117-145.
- Hurtado, Amparo (dir.) (1999). *Enseñar a traducir*. Madrid: Edelsa Grupo Didascalía. [Fragment: 25-35].
- Macizo, Pedro; Bajo, M. Teresa (2007). "El proceso traductor". Dins Macizo, Pedro; Bajo, M. Teresa. *Tareas de traducción e interpretación desde una perspectiva cognitiva. Una propuesta integradora*. Granada: Editorial Atrio. 25-37.
- Oster, Ulrike (2003). "Los artículos de investigación en alemán: Un análisis textual con fines didácticos". Dins Durán, P. (et al.) (ed.). *Las lenguas para fines específicos y la sociedad del conocimiento*. Madrid: Universidad Politécnica de Madrid. 99-107.
- Recoder, María José; Cid, Pilar (2004). "La documentación en la traducción especializada". Dins Gonzalo, Consuelo; García Yebra, Valentín (ed.). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco/Libros, S.L. 73-88.
- Termcat (2006). *Recerca terminològica. El dossier de normalització*. Vic/Barcelona: Eumo Editorial/Termcat. [Fragment: 118-135].

Normes internacionals

ISO 12616 (2001). *Translation-oriented terminography*.

ISO 12620 (1999). *Computer applications in terminology – Data categories / Aides informatiques en terminologie – Catégories de données*. [Fragment: 18-22].

Bibliografia de referència sobre terminologia

- ARNTZ, R.; PICHT, H. (1989). *Einführung in die Terminologearbeit*. Hildesheim: Georg Olms Verlag. [Versió castellana: *Introducción a la terminología*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1995].
- CABRÉ, M. T. (1992). *La terminologia. La teoria, els mètodes, les aplicacions*. Barcelona: Empúries. [Traducció castellana: *La Terminología. Teoría, métodos, aplicaciones*. Barcelona: Antártida, 1993]. [Edició en francès: *La Terminologie. Théorie, méthode et applications*. París/Ottawa: presses Universitaires d'Ottawa/Armand Colin, 1998]. [Edició en anglès: *Terminology: Theory, methods and applications*. Amsterdam: John Benjamins, 1999]
- CIAPUSCIO, G. E. (2003). *Textos especializados y terminología*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra (Sèrie Monografies).
- GUTIÉRREZ, B. (1998). *La ciencia empieza en la palabra*. Barcelona: Ediciones Península.

HOFFMANN, J. (1998). *Llenguatges d'especialitat. Selecció de textos*. Edición a cargo de J. Brumme. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra.

LÉRAT, P. (1995). *Les langues spécialisées*. Presses Universitaires de France [Edició en castellà: *Las lenguas especializadas*. Barcelona: Ariel, 1997].

SAGER, J.-C. (1990) *A practical course in terminology processing*. Amsterdam; Filadelfia: John Benjamins. [Edició en castellà: *Curso práctico sobre el procesamiento en terminología*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1993].

WRIGHT, S. E. (1997) *Handbook on Terminology Management*. 1. *Basic aspects of terminology management*. 2. *Application-oriented term*